

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport*

Barn i behov av särskilt stöd

Habo kommun

Datum 2009-03-02

Hans-Lennart Stenqvist

*connectedthinking

Innehållsförteckning

1	Uppdraget	1
2	Bakgrund och revisionsfråga	1
3	Metod	1
4	Granskningsiakttagelser	1
4.1	Har kommunen fastställda mål och rutiner för arbetet	2
4.1.1	Bedömning	2
4.2	Hur har det särskilda stödet organiserats	2
4.2.1	Bedömning	3
4.3	Upprättas individuella åtgärdsprogram	3
4.3.1	Bedömning	3
4.4	Sker samarbete över förvaltningsgränser och i så fall hur	3
4.4.1	Bedömning	3
4.5	Hur utvärderas arbetet	4
4.5.1	Bedömning	4
5	Revisionsfrågan besvaras	4
5.1	Revisionell bedömning	4

1 Uppdraget

Revisorerna i Habo kommun har uppdragit åt Öhrlings PriceWaterhousecoopers Komrev att genomföra en granskning av kommunens arbete med barn i behov av särskilt stöd .

2 Bakgrund och revisionsfråga

I Sverige har antalet barn i behov av särskilt stöd ökat. Även komplexiteten bland barnen med särskilda behov har ökat. Detta har inneburit nya krav på framförallt skola och socialvård. Lag- och författningstexter angående barn i behov av särskilt stöd är ganska omfattande och kommunerna ges ett stort ansvar.

Mot ovanstående bakgrund har kommunens revisorer i sin väsentlighets- och riskanalys funnit det angeläget att granska kommunens arbete med barn i behov av särskilt stöd.

Revisionsfråga: Har barn- och utbildningsnämnden organiserat verksamheten så att kraven i gällande lagstiftning uppfylls?

Granskningens inriktning/granskningsmål:

- Har kommunen fastställt mål och rutiner för arbetet?
- Hur har det särskilda stödet organiserats?
- Upprättas individuella åtgärdsprogram?
- Sker samarbete över förvaltningsgränser och i så fall hur?
- Hur utvärderas arbetet?

3 Metod

Granskningen baseras på samtal/intervjuer med förvaltningschef, kommunens elevhälsoteam (verksamhetschef, kurator samt psykolog) skolläringarna, elevhälsogrupperna (skolsköterska, specialpedagoger, biträdande rektor) samt elever vid Kråkeryds ro och Hagabodaskolans ro.

Dokumentation i form av mål- och styrdokument samt åtgärdsprogram har studerats.

4 Granskningsiakttagelser

Allmänt förmedlas intrycket att Habo kommun under lång tid arbetat målmedvetet för att utveckla organisation, rutiner och dokumentation kring arbetet med barn- i behov av särskilt stöd. Detta framhålls också i Skolverkets rapport (2008-08-27 Dnr 53-2008:199)

”Arbetet för att ge barn och elever särskilt stöd i olika former är av god kvalitet och inom detta område har kommunen gjort medvetna satsningar.”

4.1 Har kommunen fastställda mål och rutiner för arbetet

Det övergripande uppdraget är formulerat i skollag, förordningar och läroplaner. På kommunal nivå har Habo kommun i Skol- och barnomsorgsplanen gett verksamheten följande uppdrag:

”Skolan i Habo skall vara en miljö för lärande och växande där allas lika värde skall respekteras och främjas. Kön, religion, funktionshinder, kulturell eller social bakgrund skall inte påverka barns och elevers trivsel eller utveckling i skolan.”

(Skol- och barnomsorgsplan Habo kommun 20089)

Habo kommun har en omfattande dokumentation avseende arbetet med barn- i behov av särskilt stöd. Materialet finns samlat i en så kallad kvalitetshandbok som är IT-baserad. Av dokumentationen framgår tydligt och konkret, till exempel av verksamhetsplan för elevhälsan, vilka mål som gäller och hur genomförandet skall ske. Elevhälsoteamet har upprättat ett projektschema där det framgår vad som skall genomföras, vem som är ansvarig, när uppgiften skall vara genomförd och hur utvärderingen skall ske.

4.1.1 Bedömning

Habo kommun har en väl utvecklad dokumentation med fastställda mål och rutiner för arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Barnkonventionens barnperspektiv är levande hos dem som intervjuats. Några politiska beslut avseende kommunens arbete med barnkonventionen har så vitt känt inte fattats. Ett kommunalt inriktningsbeslut skulle vara en tydlig markering att barnperspektivet alltid skall beaktas.

4.2 Hur har det särskilda stödet organiserats

För hela kommunen finns ett elevhälsoteam där bland annat kurator och skolpsykolog ingår. De enskilda teammedlemmarna har egna arbetsuppgifter, men teamets uppdrag är att verka på ett övergripande plan. Uppgiften är att vara stödjande, men också att vara normerande för hur arbetet med barn i behov av särskilt stöd skall bedrivas och utvecklas.

På varje rektorsområde finns en elevhälsogrupp bestående av skolledning, skolsköterska och specialpedagoger. En specialpedagog från varje elevhälsogrupp ingår i elevhälsoteamet.

Det inkluderande synsätt som ligger till grund för arbetet med barn i behov av särskilt stöd medför att detta, så långt det är möjligt, skall ske inom elevens klasstillhörighet, vilket innebär att sÄrlösningar endast förekommer då andra alternativ uttömts. I Habo, liksom i andra kommuner, har arbetslag och enskilda medarbetare kommit olika långt när det gäller att utveckla och tillämpa ett inkluderande synsätt.

4.2.1 Bedömning

Habo kommun har en ändamålsenlig och intrimmad organisation för att stödja arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Det finns hos medarbetarna en tydlig medvetenhet om uppdrag och målsättningar.

4.3 Upprättas individuella åtgärdsprogram

Ett antal avidentifierade individuella åtgärdsprogram har i samband med granskningen studerats. Åtgärdsprogrammen har en enhetlig struktur och ger intryck av att vara genomarbetade. Åtgärdsprogrammen är en del av ett elevuppgiftsprogram som går under benämningen EDOK. Systemet har enligt dem som kommit till tals medverkat till att berörda blivit bättre på att skriva åtgärdsprogram.

4.3.1 Bedömning

För de elever där så behövs upprättas individuella åtgärdsprogram på ett funktionellt sätt.

4.4 Sker samarbete över förvaltningsgränser och i så fall hur

Samarbete avseende barn i behov av särskilt stöd sker i första hand med socialförvaltningen. Samverkan har formaliserats inom ramen för VITS. (Vardagsnära insatser med tydlig samverkan.) VITS-teamet skriver i sin verksamhetsberättelse för 2008:

”Genom träffar i Barndialogens regi har vi inspirerats i vårt arbete och har valt att använda ett utarbetat program från Uppsala län, VITS.”

VITS-teamet i Habo kommun består av: skolpsykolog, skolkurator, barn- och ungdomspsykolog, socialsekreterare, samt fyra specialpedagoger. Samarbetet började som ett projekt men har nu permanentats.

Det finns vidare planer på att eventuellt börja arbeta med en modell som kallas för SKOLKOMET, en form av värdegrundsarbete för att skapa förutsättningar för ett enhetligt bemötande av barn och elever. En avgörande faktor är att socialförvaltningen arbetar med modellen FÖRÄLDAKOMET. Det finns således en ambition att skapa ett gemensamt, förvaltningsövergripande förhållningssätt.

4.4.1 Bedömning

Mot bakgrund av granskningserfarenhet från ett stort antal kommuner konstateras att en återkommande fråga brukar vara svårigheterna att finna samverkansformer mellan barn- och utbildningsförvaltning och socialförvaltning.

Habo kommun tillhör inte den gruppen, utan tycks ha funnit bra samverkansformer. Medarbetarna i såväl elevhälsoteam som elevhälsogrupper ger uttryck för att samverkan sker på ett sätt som gagnar eleverna.

4.5 Hur utvärderas arbetet

Arbetet utvärderas genom att verksamheterna i samband med kvalitetsredovisningar och verksamhetsberättelse uppskattar måluppfyllelsen i olika avseende. För att ta reda på hur eleverna trivs och uppfattar verksamheten finns olika enkäter, till exempel Flik 31.04 i kvalitetshandboken.

För den enskilde eleven i behov av särskilt är det individuella åtgärdsprogrammet en garanti för att elevens utveckling och behov av stöd följs upp, utvärderas och omprövas.

4.5.1 Bedömning

Arbetet med barn i behov av särskilt stöd utvärderas kontinuerligt på såväl individ- som organisationsnivå.

5 Revisionsfrågan besvaras

Mot bakgrund av granskningens inriktning bedömer vi att Barn- och utbildningsnämnden har organiserat verksamheten så att kraven i gällande lagstiftning uppfylls.

5.1 Revisionell bedömning

Det finns inte någon anledning att överväga kritik av barn- och utbildningsnämnden.